

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД

Кзз 937/2015

12.11.2015. године

Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бате Цветковића, председника већа, Горана Чавлине, Драгана Аћимовића, Радослава Петровића и Веска Крстајића, чланова већа, са саветником Весном Веселиновић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног Ж.М., због кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 2. у вези става 1. Кривичног законика и др., одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног Ж.М., адвоката Љ.К., поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Крушевцу К 314/15 од 30.06.2015. године и Вишег суда у Крушевцу Кж1 231/5 од 28.08.2015. године, у седници већа одржаној у смислу члана 490. ЗКП, дана 12.11.2015. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног Ж.М., поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Крушевцу К 314/15 од 30.06.2015. године и Вишег суда у Крушевцу Кж1 231/5 од 28.08.2015. године, у односу на повреде закона из члана 438. став 1. тачка 9) и члана 439. тачка 2) Законика о кривичном поступку, док се захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног у преосталом делу одбацује као недозвољен.

Образложење

Пресудом Основног суда у Крушевцу К 314/15 од 30.06.2015. године, окривљени Ж.М., оглашен је кривим због кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 2. у вези става 1. КЗ и продуженог кривичног дела фалсификовање службене исправе из члана 357. став 3. у вези става 2. у вези става 1. у вези члана 61. КЗ, па му је изречена условна осуда, тако што су му за наведена кривична дела утврђене казне затвора и то: за кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 2. у вези става 1. КЗ, казна затвора у трајању од десет месеци и за продужено кривично дело фалсификовање службене исправе из члана 357. став 3. у вези става 2. у вези става 1. у вези члана 61. КЗ, казна затвора у трајању од једне године и потом утврђена јединствена казна затвора у трајању од једне године и девет месеци и истовремено одређено да се ова казна неће извршити уколико окривљени у року од две године не изврши ново кривично дело. Истом пресудом окривљени је обавезан да плати суду на име паушала износ од 40.000,00 динара и да на име трошкова кривичног

поступка плати 20.000,00 динара, а све у року од 15 дана по правноснажности пресуде, под претњом извршења, а оштећени ЈП „Путеви Србије“, су за остваривање имовинскоправног захтева упућени на парницу.

Пресудом Вишег суда у Крушевцу Кж1 231/15 од 28.08.2015. године, делимично је усвојена жалба браниоца окривљеног Ж.М., па је првостепена пресуда преиначена тако што је окривљени Ж.М., оглашен кривим због кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 2. у вези става 1. КЗ и једног продуженог кривичног дела фалсификовање службене исправе из члана 357. став 3. у вези става 2. у вези става 1. у вези члана 61. КЗ, која су извршена у периоду од 29.09.2005. до неутврђеног дана априла месеца 2006. године, па му је изречена условна осуда, тако што су му за наведена кривична дела утврђене казне затвора и то за кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 2. у вези става 1. КЗ, казна затвора у трајању од десет месеци и за продужено кривично дело фалсификовање службене исправе из члана 357. став 3. у вези става 2. у вези става 1. у вези члана 61. КЗ, утврђена казна затвора у трајању од једне године, а потом утврђена јединствена казна затвора у трајању од једне године и девет месеци и истовремено одређено да се ова казна затвора неће извршити уколико окривљени у времену проверавања од две године не изврши ново кривично дело. Истом пресудом окривљени је обавезан да на име паушала у буџету суда уплати износ од 15.000,00 динара, а на име осталих трошкова кривичног поступка истом буџету уплати износ од 20.000,00 динара у року од 15 дана по правноснажности пресуде под претњом извршења, а оштећени ЈП „Путеви Србије“ су за остваривање имовинскоправног захтева упућени на парницу. Другостепеном пресудом су жалба браниоца окривљеног у преосталом делу и жалба Основног јавног тужиоца у Крушевцу одбијене као неосноване.

Против ових пресуда захтев за заштиту законитости благовремено је поднела бранилац окривљеног Ж.М., адвокат Љ.К., због повреде закона из члана 485. став 1. тачка 1) у вези става 2, става 4, у вези члана 438. став 1. тачка 1), тачка 7) тачка 9), тачка 11) и члана 439. тачка 1) Законика о кривичном поступку са предлогом да Врховни касациони суд укине наведене пресуде и предмет врати првостепеном суду на поновно одлучивање.

Врховни касациони суд је у смислу члана 486. став 1. ЗКП, доставио примерак захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног Републичком јавном тужиоцу, па је одржао седницу већа о којој у смислу члана 488. став 2. ЗКП, није обавестио јавног тужиоца и браниоца окривљеног, налазећи да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке, на којој седници је размотрио списе предмета са правноснажним пресудама против којих је захтев поднет, па је по оцени навода и предлога у захтеву браниоца окривљеног, нашао:

Бранилац окривљеног у захтеву за заштиту законитости истиче да је правноснажном пресудом прекорачена оптужба чиме је на штету окривљеног учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП, са образложењем да је у чињеничном опису предметних кривичних дела датом у изреци другостепене пресуде, наведена и картица број 811063, иако иста

није била означена у диспозитиву оптужног акта, тако да је окривљени, према наводима захтева, осуђен за радњу која му оптужбом није била стављена на терет.

Изнете наводе браниоца окривљеног Врховни касациони суд оцењује као неосноване.

Наиме, према чињеничном опису предметних кривичних дела датом у диспозитиву измењеног оптужног акта од 13.01.2014. године, окривљеном је стављено на терет да је у службене исправе – 364 картице за наплату путарине у 2005. години и 131 картицу за наплату путарине у 2006. години, уносио неистините податке, као и да у исте није уносио важне податке, при чему су само неке од укупног броја картица означене по серијским бројевима, док је у односу на остале наведено да су оне приказане у рекапитуалији комисије ЈП „Путеви Србије“ од 13.04.2007. године и у табеларном приказу комисије ЈП „Путеви Србије“ од 02.03.2007. године. У вези са тим, Врховни касациони суд налази да нижестепени судови уношењем у изреку пресуде службене исправе – картице за наплату путарине серијског броја 811063, која нумерички није била означена у диспозитиву оптужног акта, нису прекорачили оптужбу на штету окривљеног, имајући у виду да је ова картица била обухваћена збирним табеларним приказом свих предметних картица Комисије Јавног предузећа „Путеви Србије“, наведеном у оптужном акту надлежног јавног тужиоца, а која формулација је изостављена из изреке правноснажне пресуде.

Поред тога, нижестепени судови су из чињеничног описа кривичних дела датом у оптужби изоставили наводе оптужбе да је окривљени оштетио службене исправе и учинио их неупотребљивим тиме што је на погодан начин неутрализован магнетни графички запис на одређеном броју картица, јер ове чињенице у току поступка нису доказане, а такође су изостављени и чињенични наводи који се односе на картице које нису могле бити идентификоване по серијским бројевима као и картице које су биле предмет извршења радњи окривљеног у односу на које је наступила апсолутна застарелост кривичног гоњења, што је у складу са чињеничним стањем утврђеним на главном претресу, које је повољније за окривљеног.

Следствено изнетом, објективни идентитет између оптужбе и пресуде у конкретном случају није повређен, те су стога наводи захтева браниоца окривљеног да је правноснажном пресудом на штету окривљеног повређен закон из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП, оцењени као неосновани.

У захтеву за заштиту законитости бранилац окривљеног истиче да је окривљени Ж.М., правноснажном пресудом оглашен кривим због кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 2. у вези става 1. КЗ и кривичног дела фалсификовање службене исправе из члана 357. став 3. у вези става 2. у вези става 1. у вези члана 61. КЗ, иако је фалсификовање службене исправе било начин за извршење кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица, због чега сматра да између ових кривичних дела постоји само привидан стицај.

Изнете наводе захтева браниоца окривљеног којима се, по оцени овог суда, правноснажна пресуда суштински побија због повреде кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП, Врховни касациони суд оцењује као неосноване.

По налажењу овога суда у радњама окривљеног наведеним у чињеничном опису кривичних дела датом у изреци другостепене пресуде стичу се сва законска обележја кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 2. у вези става 1. КЗ и продуженог кривичног дела фалсификовање службене исправе из члана 357. став 3. у вези става 2. у вези става 1. у вези члана 61. КЗ, имајући у виду да је у редовном поступку утврђено да је окривљени у својству одговорног лица као инкасант за наплату путарине искористио и прекорачио границе свог службеног овлашћења и тиме прибавио себи противправну имовинску корист у износу од 466.372,00 динара, тако што је супротно одредбама Правилника о обављању послова наплате по основу накнаде за употребу пута и путног објекта од 27.11.1989. године Републичке дирекције за путеве, приликом наплате путарине од власника моторних возила, који су користили аутопут, узимао уредне и исправне картице за наплату путарине, са читљивим магнетним и графичким записом затим их визуелно читавао и вршио њихову наплату, а није их убацивао у читач картице да се не би задужио са правим износом и у картице – службене исправе ручно уносио неистините податке, о улазним станицама на којима су моторна возила ушла на ауто-пут и уместо стварних улазних станица уносио ближе улазне станице и тако се овим картицама финансијски раздужио у знатно мањем износу, и тако што у одређени број картица таксативно означених у изреци није уносио важне податке, регистарски број возила и време наплате, супротно одредбама наведених правилника Републичке дирекције за путеве.

Код овако утврђених одлучних чињеница, Врховни касациони суд налази да уношење неистинитих података и неуношење важних података у службене исправе – картице за наплату путарине представља радње извршења продуженог кривичног дела фалсификовање службене исправе из члана 357. став 3. у вези става 2. у вези става 1. у вези члана 61. КЗ, с обзиром на то да су исте предузете у циљу прикривања претходне злоупотребе овлашћења и прибављања противправне имовинске користи, односно онемогућавања контроле извршене наплате по предметним картицама.

Дакле, радње фалсификовања службене исправе су предузете након претходне радње злоупотребе службених овлашћења од стране окривљеног и прибављања противправне имовинске користи па насупротив наводима захтева исте нису начин извршења кривичног дела злоупотребе положаја одговорног лица нити су обухваћене бићем тог кривичног дела, већ представљају самостално кривично дело фалсификовање службене исправе из члана 357. став 3. у вези става 2. у вези члана 61. КЗ за које је окривљени и оглашен кривим правноснажном пресудом.

Према томе, насупротив наводима браниоца окривљеног, између предметних кривичних дела не постоји привидан идеалан стицај по основу консумпције, те је захтев браниоца окривљеног у погледу повреде закона из члана 439. тачка 2) ЗКП, оцењен као неснован.

Бранилац окривљеног у захтеву истиче да су изреке првостепене и другостепене пресуде неразумљиве из разлога што не садрже идентификацију – бројеве службених исправа, картица, нити појединачан износ на тим картицама, односно датум њиховог издавања, што представља битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 11) ЗКП, која није дозвољен разлог за подношење захтева за заштиту законитости од стране окривљеног преко браниоца у смислу члана 485. став 4. ЗКП, те је захтев у погледу ове повреде закона оцењен као недозвољен.

Надаље, бранилац у захтеву истиче и то да је нејасно и неразумљиво због чега нижестепени судови, иако су скратили период извршења предметних кривичних дела нису изменили износ прибављене противправне имовинске користи, на који начин су, према ставу браниоца, учинили битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП, које такође не представља дозвољен разлог због којег окривљени може поднети овај ванредни правни лек, те је захтев браниоца окривљеног и у овом делу оцењен као недозвољен.

Бранилац окривљеног оспорава правноснажну пресуду због повреде Кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, наводима да не постоји ниједан доказ о томе, на који начин је окривљени извршио кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. КЗ, нити је утврђена радња извршења тог кривичног дела и да самим тим у ситуацији када нема радње извршења, не постоји ни само кривично дело.

Врховни касациони суд налази да бранилац окривљеног иако се у захтеву формално позива на дозвољен законски разлог за подношење овог ванредног правног лека од стране окривљеног преко браниоца у смислу члана 485. став 4. ЗКП, изнетим наводима суштински оспорава правноснажну пресуду због погрешно утврђеног чињеничног стања и свој став да дело за које се окривљени гони није кривично дело заснива на сопственој оцени утврђеног чињеничног стања, које не може бити предмет испитивања поводом захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног, то је захтев и у погледу ових навода оцењен као недозвољен.

У захтеву за заштиту законитости бранилац окривљеног се позива и на битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 1) и тачка 7) ЗКП, али не даје образложење у чему се састоје ове повреде закона.

Одредба члана 484. ЗКП, која прописује обавезан садржај захтева, одређује да се у захтеву мора навести разлог за подношење (члан 485. став 1), што подносиоца захтева обавезује да истакнуте повреде закона и образложи.

Међутим, Врховни касациони суд је приликом одлучивања о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног везан разлозима (члан 485. став 1. у вези става 4. ЗКП), делом и правцем побијања који су истакнути у захтеву, како је то изричито прописано чланом 489. став 1. ЗКП, што значи да суд одлучујући о захтеву, уколико разлози за истакнуте повреде закона нису наведени, нема

законско овлашћење да по службеној дужности оцењује у чему се састоје повреде закона на које се бранилац у захтеву позива.

Код напред наведеног Врховни касациони суд је нашао да захтев браниоца окривљеног у односу на повреде закона из члана 438. став 1. тачка 1) и тачка 7) ЗКП, нема законом прописан садржај.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд је на основу члана 491. став 1. и члана 487. став 1. тачка 2) и 3) ЗКП, одлучио као у изреци ове пресуде.

Записничар – саветник
Весна Веселиновић, с.р.

Председник већа - судија
Бата Цветковић, с.р.